

Innst. S. nr. 241

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

St.prp. nr. 52 (2008–2009)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om samtykke til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (forordning (EF) 767/2008 om Visa Information System (VIS), og rådsbeslutning 2008/633 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Eurparlamentet og EUs Råd vedtok 9. juli 2008 forordning (EF) nr. 767/2008 om Visa Information System (VIS) og utveksling av opplysninger mellom medlemsstater om visum. 23. juni 2008 vedtok EUs Råd beslutning 2008/633 (JIS) om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger. Disse to rettsaktene til sammen benevnes heretter VIS.

EUs regelverk om visum er en del av Schengen-regelverket, og forutsetter at medlemsstatene skal sørge for en ensartet og forsvarlig behandling av visumsøkere. Schengensamarbeidet og de felles reglene på visumområdet la grunnlaget for innføringen av Schengenvisumet, hvilket innebærer en stor forenkling for visumsøkere som skal besøke flere medlemsland under samme opphold i Europa.

VIS tilrettelegger for at opplysninger som er nødvendige for å behandle søknad om visum (herunder biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk), samt opplysninger om avgjørelse, annullering, tilbakekall og forlengelse, registreres i nasjonale enheter og overføres til en sentral enhet for gjensidig benyttelse av autoriserte myndigheter i alle medlemsstatene. Opplysningene skal brukes ved

behandling av visumsøknader, ved grensekontrollmyndighetenes verifisering av identitet og kontroll av visumets gyldighet ved passering av EU/Schengens yttergrenser, ved utlendingsmyndighetenes identifisering av utlendinger uten lovlig opphold, og ved anvendelsen av rådsforordning nr. 343/2003 av 18. februar 2003, om fastsettelse av kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i en medlemsstat av en borger av et tredjeland (Dublin II-forordningen). I noen nærmere angitte situasjoner har autoriserte nasjonale myndigheter og Europol lesetilgang til VIS for å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige, kriminelle handlinger.

Den felles europeiske visumdatabasen innebærer at utlendingsforvaltningen i de ulike land får mer fullstendig og oppdatert informasjon til bruk i saksbehandlingen, noe som er en viktig forutsetning for rask behandling og korrekt beslutning. Schengenstatenes behov for sikkerhet og kontroll skal ivaretas ved de kontrollmekanismer som det er redegjort for i proposisjonen. Hensynet til den enkelte søkers rettsikkerhet og personvern skal ivaretas fullt ut.

Fra norsk side planlegges det at både Kripos og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) skal være berettiget til å få tilgang til VIS som ansvarlige for å forebygge, oppklare og etterforske terrorhandlinger og annen alvorlig kriminalitet.

I norsk rett foreligger det per i dag ingen bestemmelse om rutinemessig registrering og lagring av biometrisk personinformasjon i forbindelse med visumsøknader. Det er nødvendig å endre utlendingsloven av 24. juni 1988 nr. 64 som en følge av gjennomføring av de nye rettsaktene. Arbeids- og inkluderingsdepartementet fremmer en egen lovproposisjon med de nødvendige endringer. I Ot.prp. nr. 36

(2008–2009) foreslås endring i form av opprettelse av syv nye bestemmelser om VIS, §§ 25 b–25 h.

I stortingsproposisjonen er det gjort nærmere rede for innholdet i forordningen og rådsbeslutningen og for økonomiske og administrative konsekvenser som følger av gjennomføringen av disse rettsaktene.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet tilrår at Norge godtar innholdet i Europaparlaments- og rådsforordning (EF) 767/2008 om Visa Information System (VIS) og utveksling av opplysninger mellom medlemsstater om visum, og rådsbeslutning 2008/633 (JIS) om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger, som en videreutvikling av Schengen-regelverket. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Tore Hagebakken, Inger Løite, Tom Strømstad Olsen, Arild Stokkan-Grande og Kjell Erik Øie, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen, fra Høyre, Kari Lise Holmberg og Bent Høie, fra Sosialistisk Venstreparti, Erlend Helle, fra Kristelig Folkeparti, Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Anna Ceselie Brustad Moe, og fra Venstre, Vera Lysklætt, viser til proposisjonen og slutter seg til Regjeringens forslag.

Når det gjelder innføring av lovhjemmel for et felles europeisk visuminformasjonssystem, viser komiteen til behandlingen av Ot.prp. nr. 36 (2008–2009), jf. Innst. O. nr. 66 (2008–2009). Komiteen vil vise til at personvern hensynet ble betydelig styrket gjennom Europaparlamentets behandling av saken og at det dermed blir lettere å anvende den norske personvernlovgivningen i oppfølgingen av forordningen og rådsbeslutningen.

UTENRIKSKOMITEENS UTTALELSE

Komiteens utkast til innstilling er i samsvar med Stortingets vedtak av 30. mars 2009 sendt utenrikskomiteen til uttalelse.

Utenrikskomiteen uttaler i brev av 12. mai 2009:

"Utenrikskomiteen behandlet på sitt møte i dag utkastet til innstilling til ovennevnte stortingsproposisjon. Komiteen har ingen merknader til innstillingen."

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (forordning (EF) 767/2008 om Visa Information System (VIS), og rådsbeslutning 2008/633 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol).

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 19. mai 2009

Tore Hagebakken

leder

Bent Høie

ordfører